

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 22. mart 2024.godine

RTS- Grujičić o izveštaju o slučaju porodilje iz Sremske Mitrovice:
Taksativno navedeno šta se dešavalo, opisuje se i nasilje

RTS- Upoznajte osobe sa Daunovim sindromom – više smo slični nego različiti

BLIC- EVO ŠTA SE DEŠAVA SA GINEKOLOGOM IZ SREMSKE MITROVICE
Proširena istraga protiv lekara koji je skakao ženama po stomaku dok ih je porađao

N1- Batut: U 2023. registrovano 476 obolelih od tuberkuloze, dva odsto više nego u 2022.

DANAS- Pandemija kovida možda je završena u glavama, ali virus i dalje napada: Skratio je životni vek i uveo nas u longkovid

POLITIKA- Više od 300 miliona dinara za medicinsku opremu u zdravstvenim ustanovama na području Beograda

Grujičić o izveštaju o slučaju porodilje iz Sremske Mitrovice: Taksativno navedeno šta se dešavalo, opisuje se i nasilje

Ministarstvu zdravlja dostavljen je izveštaj Komisije za vanrednu spoljnu kontrolu u slučaju porodilje Marice Mihajlović iz Sremske Mitrovice. Taksativno je navedeno šta se i kako dešavalo, kaže ministarka Danica Grujičić. Navodi da je mišljenje kolega da nije bilo velikih grešaka, ali da se u izveštaju opisuje nasilje.

Povodom izveštaja Komisije za vanrednu spoljnu kontrolu o slučaju porodilje Marice Mihajlović iz Sremske Mitrovice, koja za smrt bebe krivi lekara, ministarka zdravlja Danica Grujičić je za Radio Beograd rekla da će tek kada istraga bude završena moći da se objavi šta se dešavalo i kakav je zaključak spoljašnjeg stručnog nadzora.

Ministarka je, gostujući na Prvom programu, rekla da će možda neko tražiti i odluku sudskog medicinskog odbora nekog od univerziteta.

"Kolege su sjajno uradile posao. Taksativno je navedeno iz minuta u minut šta se dešavalo i kako se dešavalo. Dali su svoje mišljenje da tu nekih velikih grešaka nije bilo, ali tu postoji i taj momenat nasilja koje se opisuje. Ja ne želim da ulazim u detalje niti smem. Kada se završi istraga daćemo zvanično saopštenje", kaže Danica Grujičić.

Ministarka naglašava da je od Lekarske komore Srbije stigao zahtev da im se prosledi dokumentacija, s obzirom na to da treba da se ide na Sud časti ili Etički odbor, o čemu će odlučiti Komora.

"U situaciji koja je mučna za sve nas, jer beba je umrla, dobro je što je žena izašla u javnost. O problemima koji postoje treba da se priča. Nije sve nasilje. Postoje medicinski zahvati tokom porođaja koji su potpuno legitimni i koji služe tome da se ubrza izlazak bebe iz materice. Nekome to može izgledati kao nasilje, ali to je zvaničan medicinski zahvat, medicinska procedura koja se sprovodi", navodi ministarka.

Brošura za trudnice

Zaključak Republičke stručne komisije je da se što pre izda brošura za trudnice koja će biti dostupna u svim domovima zdravlja, kao i na sajtu Ministarstva zdravlja.

U brošuri će biti navedeno šta sve može da se desi u toku porođaja, kako bi žene bile na to spremne, rekla je ministarka Grujičić.

Upoznajte osobe sa Daunovim sindromom – više smo slični nego različiti

Na Svetski dan osoba sa Daunovim sindromom podaci govore da se u proseku jedno od 1.100 dece u svetu rađa sa ovim sindromom. Ovaj dan se obeležava kao dan prihvatanja, tolerancije i ljubavi prema onima koji imaju drugačiji 21. hromozom. Iz Udruženja "Daun sindrom" poručuju da smo više slični nego različiti i pozivaju Beograđane na druženje i šetnju.

Osobe za Daunovim sindromom u Srbiji imaju slične osnovne potrebe kao i većina stanovništva, kaže predsednica beogradskog Udruženja "Daun sindrom" Bojana Petrović.

"Oni se susreću sa dodatnim izazovima zbog specifičnih potreba kao što je pristup adekvatnoj medicinskoj i terapijskoj podršci, obrazovanju koje je prilagođeno njihovim potrebama, zapošljavanju i inkluziji u društvu", navodi Petrovićeva.

U Srbiji ne postoji zvaničan registar osoba sa Daunovim sindromom, a podaci sa kojim raspolaže udruženje u Beogradu je da ima oko 1.500 osoba u Beogradu, a oko 3.500 na teritoriji cele Srbije.

"Oni uglavnom žive sa svojim porodicama, a ukoliko roditelji nisu preuzeli brigu i staranje o detetu, ono biva smešteno u neku od specijalizovanih ustanova koje pružaju brigu i negu osobama sa smetnjama", objašnjava Petrovićeva.

Problemi nakon završene škole, teško nalaženje posla

U nekim zemljama postoje zajednice gde osobe sa ovim smetnjama mogu samostalno da žive uz podršku. Takav program je započeo i kod nas 2004. godine, ali ta usluga više ne postoji u Beogradu zbog nedostatka novca.

"Javnost u Srbiji je sve više svesna važnosti inkluzije, ali još postoji prostor za jačanje i poboljšanje inkluzije u svim sferama društva, zbog čega treba nastaviti rad na edukaciji i podizanju svesti. Pre svega, treba da im pružimo ljubav i podršku, da ih stimulišemo da što više rade stvari samostalno, jer im to jača veštine, ali i podiže samopouzdanje. Da ih što više uključimo u društvo da sklapaju prijateljstva, jer se tako osećaju prihvaćeno", poručuje Petrovićeva.

Najveći problem osoba sa Daunovim sindromom je posle završetka srednje škole, jer im nisu otvorena vrata što se tiče zapošljavanja.

"Pre neki dan smo imali kao veliku vest zapošljavanje jedne osobe sa Daunovim sindromom, a to bi trebalo da bude nešto što je uobičajeno, da im se omogući da budu ravnopravni članovi društva i da budu prihvaćeni", naglašava Petrovićeva.

Mnogo predrasuda, česta diskriminacija

Osobe sa Daunovim sindromom se susreću sa različitim predrasudama, od toga da su svi isti, da su uvek srećni i nasmejani i da ne mogu da doprinesu društvu. Zbog toga su često diskriminirani i uskraćena su im prava.

U Srbiji ima 10 udruženja i sva imaju finansijske probleme, pre svega nedostatak prostora i manjak podrške lokalnih samouprava.

"Zainteresovani mogu da stupe u kontakt s nama telefonom, mejlom i preko društvenih medija da vide kako mogu da se uključe u neke aktivnosti ili da finansijski pomognu, ali takvih je malo. Naš cilj je da dođemo do nekog prostora kako bismo mogli da organizujemo neke aktivnosti i događaje, da nastavimo da podižemo svest javnosti o postojanju ovog sindroma pitem različitih kampanja", rekla je Petrovićeva.

Udruženje "Daun sindrom" već treću godinu organizuje svečanu šetnju i poziva sve građane da dođu danas u 18 časova ispred Gradske biblioteke i prošetaju zajedno Knez Mihailovom ulicom do Trga republike, gde će nastaviti druženje uz muziku i ples.

"Da svako upozna osobu sa Daunovim sindromom, jer naša glavna poruka je da smo više slični nego različiti", poručila je Petrovićeva.

EVO ŠTA SE DEŠAVA SA GINEKOLOGOM IZ SREMSKE MITROVICE Proširena istraga protiv lekara koji je skakao ženama po stomaku dok ih je porađao

Istraga zbog smrti bebe Marice Mihajlović, koja se vodi protiv M. M., ginekologa Opšte bolnice u Sremskoj Mitrovici proširena je i zbog slučaja Jelena Ivković, koja je, kako je ispričala, zbog akušerskog nasilja koje je preživela takođe nije dočekala da svog sina vrati živog kući.

Komisija za vanrednu spoljnu proveru kvaliteta stručnog rada završila je nadzor u bolnici u Sremskoj Mitrovici, koji je pokrenut zbog smrti bebe Marice Mihajlović, a Ministarstvo zdravlja je taj izveštaj dostavilo Višem javnom tužilaštvu u Sremskoj Mitrovici.

Ministarstvo zdravlja je taj izveštaj dostavilo Višem javnom tužilaštvu u Sremskoj Mitrovici, a kako su naveli, informacije iz izveštaja neće saopštavati zbog ometanja istrage.

- S obzirom na to da Više javno tužilaštvo u Sremskoj Mitrovici u predmetnom slučaju vodi istražni postupak protiv okrivljenog lekara M.M. zbog sumnje da je učinjeno krivično delo teško delo protiv zdravlja ljudi u vezi sa krivičnim delom nesavesno pružanje lekarske pomoći na štetu oštećene M. M, i da je proširena istraga i u vezi postupaka koji su doveli do posledica po oštećenu J .I, ne mogu se saopštavati informacije sadržane u Izveštaju Komisije zbog ugrožavanja, odnosno ometanja vođenja istražnog postupka - kažu u Ministarstvu zdravlja.

Tužilaštvo naložilo proširenje istrage

U Višem javnom tužilaštvu u Sremskoj Mitrovici potvrđeno je za "Blic" da je istraga proširena.

- Više javno tužilaštvo u Sremskoj Mitrovici donelo je naredbu o proširenju istrage zbog osnovane sumnje da je M. M. izvršio krivično delo na štetu još jednoj ženskoj lici. Postupak je u toku - rečeno je za "Blic" u ovom tužilaštvu.

Jelena Ivković (26) je treća porodilja koja je optužila doktora M. M. za akušersko nasilje. Ona je Telegraf.rs ispričala svoje užasno iskustvo sa porođaja u Opštoj bolnici u Sremskoj Mitrovici, i tvrdi da je i u njenom slučaju u glavnoj ulozi bio doktor M. M. Ni Jelena nije dočekala da svog sina Gorana vrati živog kući.

Jelena je svoju trudnoću vodila privatno kod doktora M. M. u Rumi, gde ima privatnu ordinaciju. Trudnoća joj je bila uredna, a i ona i beba su bile zdrave. Termin joj je bio 18. oktobar.

Ni slutila nije do kakvog akušerskog nasilja može da dođe, i kako da se završi njena trudnoća.

- Doktor i ja smo imali dogovor da se čujemo 24. oktobra, ako se ništa ne desi pre tog dana. Tako je i bilo, dogovorili smo se da odem privatno kod njega da mi on i babica daju vaginaletu u vidu indukcije i tako podstaknemo porođaj - ispričala je ona u svojoj bolnoj ispovesti.

Kada se vratila kući krenule su kontrakcije i bolovi, pa se, u dogovoru sa njim, uputila u bolnicu u Sremskoj Mitrovici gde je trebalo da se porodi.

"Bio je dežuran toga dana, sa vređanjem počele i babice"

- On je tog dana bio dežuran, primio me je i odmah stavio na CTG. Dok me je pregledao komentarisao je: "Kako ova trudnica ima lepe kontrakcije" i rekao mi je da sam otvorena jedan prst. Smestili su me u sobu, a onda su počele sve jače kontrakcije, sama sam u sobi, hvata me nesvestica ne znam šta da radim, zovem babice više puta, one dolaze besne i govore mi se da se foliram", priseća se Ivkovićeve.

Vreme je prolazilo, a Jelenu je sve više obuzimala bol, u nekom trenutku pojavila se doktorka koja ju je pregledala i rekla da se otvorila još više. Njene reči potvrdio je i doktor M.M, koji je došao tek nakon više molbi porodilje. Počela je i da povraća, njeno stanje je bilo sve gore, a kako kaže, niko od medicinskog osoblja nije pokušao ni da joj da bar malo utehe.

- U 3 ujutro pukao mi je vodenjak, pozvala sam sestru koja je polu otvorenih očiju ušla u sobu i pitala me: "Šta je". Rekla sam joj šta se dogodilo, a ona me pogledala i rekla da pokupim vodu i dođem u ambulantu na pregled. Pokušala sam da se popnem na krevet, u tom trenutku uhvatila me je najjača kontrakcija i zgrčila mi se noga i nisam uspela, zbog čega je sestra počela da se dere na mene i pita me da li sam svesna koliko ima sati i da ona treba da ide da spava", navodi porodilja.

Beba se zaglavila u karlici

Kada se pregled završio Jelena je otišla u sobu i poslala poruku svom doktoru, kojem je u tom trenutku i dalje verovala.

- Došao je u 6 sati, tada su me odvezli u salu, pitam babice šta da radim, one i dalje viču na mene, pričaju mi da se foliram, da glumim ludilo. Doktor M.M. se od tada izgubio. Vratio se tek u 11 sati i pričao kako je bio u banci da otvori račun, ćaska sa osobljem, a ja ležim na stolu", navodi Jelena.

Porođaj je krenuo u 14 časova.

- Kada kažem da je krenuo mislim na skakanje po stomaku, babica sa jedne strane, doktor s druge laktovima su gurali bebu dole jer nije htela da se spusti, a kada se spustila zaglavila se u karlici gde je ostala bez kiseonika jer je predugo bila zaglavljena, i sve to je trajalo u naletima. Beba se malo spustila, pa se zaglavila u karlici, mene su onda isekli, pa sam dodatno pukla i na kraju je u tri sata usledio vakuum kao jedino rešenje. U 15:02 sam se ja porodila, videla bebu, a babica je samo stavila ruku na grudni koš svoj i pokazala prstom i rekla ne, kao da ne diše i ne kuca srce. Niko mi ništa ne govori, bebu odvođe u ćošak, a iza mene samo čujem klompe silnih doktora, molim ih da mi kažu da li će biti u redu, a oni gledaju u pod.

Ni nakon tako teškog porođaja nije bio kraj mukama za ženu, u salu je ušla i pedijatar koja je vrlo hladno Jeleni saopštila da sa "bebom nešto nije u redu i da dolaze po nju doktori iz Novog Sada".

- Još mi je rekla evo potpišite papir da ste videli bebu, ja sam počela da histerišem, nisam htela da potpišem, tražila sam telefon da zovem porodicu, da im ispričam šta se dešava, jer ih od 2 niko nije zvao - ispričala je Ivkovićeva.

Bebu je uspela da vidi pre nego što su je transportovali za Novi Sad. Jelenina beba se borila tri i po meseca, bila je na kiseoniku, na aparatima. Maleni Goran je bio je biljka, imao teško oštećene možda, 8. februara 2023. je preminuo.

Doktoru opet produžen pritvor

Inače, doktoru M. M. koga su čak tri porodilje optužile za akušersko nasilje u Opštoj bolnici u Sremskoj Mitrovici, Viši sud u tom gradu produžio je pre nekoliko dana pritvor za još 30 dan.

Nadzor je pokrenut nakon što je Marica Mihajlović ceo slučaj o mučnom porođaju i smrti bebe iznela na svom Fejsbuk profilu.

Komisija je, kako je saopštilo Ministarstvo zdravlja, 4. marta napravila izveštaj o vanrednoj spoljnoj proveru kvaliteta stručnog rada i on je 6. marta dostavljen ministarki zdravlja prof. dr Danici Grujičić.

- Rešenjem ministarke zdravlja Danice Grujičić imenovana je Komisija za vanrednu spoljnu proveru kvaliteta stručnog rada nad radom zdravstvenih radnika Opšte bolnice Sremska Mitrovica, a u vezi stručnog postupanja i ponašanja prema porodilji M. M. Imenovana Komisija je 4. marta 2024. godine sačinila Izveštaj o vanrednoj spoljnoj proveru kvaliteta stručnog rada koji je 6.0.2024. godine dostavljen ministarki zdravlja i u kojem je sadržan zaključak nadzornika sa mišljenjem o posledici po zdravlje pacijenta sa Predlogom mera za otklanjanje uočenih nedostataka - navode u Ministarstva zdravlja.

Dodaju da je izveštaj Komisije je dostavljen i Višem javnom tužilaštvu u Sremskoj Mitrovici.

- S obzirom na to da Više javno tužilaštvo u Sremskoj Mitrovici u predmetnom slučaju vodi istražni postupak protiv okrivljenog lekara M.M, zbog sumnje da je učinjeno krivično delo teško delo protiv zdravlja ljudi u vezi sa krivičnim delom nesavesno pružanje lekarske pomoći na štetu oštećene M. M, i da je proširena istraga i u vezi postupaka koji su doveli do posledica po oštećenu J .I, ne mogu se saopštavati informacije sadržane u Izveštaju Komisije zbog ugrožavanja, odnosno ometanja vođenja istražnog postupka - kažu u Ministarstvu zdravlja.

Tri porodilje ga optužile

Inače, doktoru M. M. koga su čak tri porodilje optužile za akušersko nasilje u Opštoj bolnici u Sremskoj Mitrovici, Viši sud u tom gradu produžio je pre nekoliko dana pritvor za još 30 dan.

Kako je "Blic" već izveštavao, čak tri porodilje su optužile doktora M. M. za užasno akušersko nasilje u Opštoj bolnici u Sremskoj Mitrovici. Dve od njih su doživele ono najgore - smrt bebe usled porođaja - a porodilja Marica Mihajlović (26) je o tome i javno govorila.

Sve je počelo od Marice Mihajlović koja je svoj slučaj najpre detaljno opisala na "Fejsbuku" kako bi upozorila druge žene.

Batut: U 2023. registrovano 476 obolelih od tuberkuloze, dva odsto više nego u 2022.

Institut za javno zdravlje Srbije "Milan Jovanović Batut" saopštio je danas, uoči Svetskog dana borbe protiv tuberkuloze, da je u 2023. godini u Srbiji registrovano 476 obolelih od te bolesti, odnosno dva odsto više nego godinu ranije.

U Srbiji epidemiološka situacija je stabilna unazad 15 godina, zahvaljujući primeni programske zdravstvene zaštite koja je zasnovana na savremenim međunarodnim strategijama prevencije i kontrole ove bolesti.

I pored značajnih poteškoća tokom epidemije kovid-19, održan je nivo dijagnostike i lečenja tuberkuloze.

Najviše uzrasno-specifične notifikacione stope tuberkuloze u 2023. godini u Srbiji registrovane su kao i ranijih godina u uzrasnim grupama 60 i više godina i u grupi 50–59 godina.

Tokom 2023. godine registrovano je nešto manje slučajeva tuberkuloze među decom i adolescentima u odnosu na 2022. godinu, ali i dalje značajno više u odnosu na 2020. i 2021. godinu.

Više od dve trećine obolele dece i adolescenata su osobe iz kontakta sa odraslim obolelim.

Od ukupnog broja dece i adolescenata dijagnostikovanih i lečenih od tuberkuloze u 2023. godini, 13 odsto nema podataka o sprovedenoj BCG vakcinaciji.

Distribucija obolelih od tuberkuloze prema polu pokazuje da je broj obolelih muškaraca za 93 odsto viši nego broj obolelih žena, dodaje se u saopštenju Batuta.

U toku 2023. godine prijavljene su tri osobe obolele od multirezistentne tuberkuloze, što je isto kao i prethodne dve godine, ali znatno manje nego u periodu od 2010. do 2018. godine, kada je bilo registrovano pet do 13 slučajeva godišnje.

U 2023. godini nije bilo registrovanih osoba koje žive sa HIV među obolelima od tuberkuloze, kao ni osoba na izvršenju krivičnih sankcija.

Prijavljeno je devet smrtnih ishoda od tuberkuloze, osam muškaraca i jedna žena.

Pandemija kovid-a možda je završena u glavama, ali virus i dalje napada: Skratio je životni vek i uveo nas u longkovid

Kovid nije nestao. Naprotiv, prosečno se u mojoj praksi javlja od 30 do 50 odsto slučajeva. Na primer, ukoliko mi dođe na pregled šestoro pacijenata koji imaju simptome respiratorne infekcije, dugo kašlju, kod dva do tri nađem povišena antitela na spajk protein. Takođe, ima građana koji se i dalje bore sa posledicama kovid-a preležanog 2020, 2021. i 2022. godine, kaže za Danas Tatjana Radosavljević, pulmolog i pneumoftiziolog.

Prema njenim rečima, sada su simptomi kovid-a zapušten nos, znakovi sinuzitisa, može da se desi gubitak čula mirisa i ukusa, ali i nemora, kašalj, veliki umor i sporiji oporavak.

„Tada tražim antitela. Isto radim i ako su u pitanju pneumonije. Od analiza i dalje tražim parametar D – dimer, koji ukazuje na poremećaj zgrušavanja krvi, i ukoliko su registrovana odstupanja, takve pacijente i dalje pratim bez obzira na to što su se drugi simptomi povukli“, objašnjava ona.

Od pojave „erisa“ dosta je pozitivnih na kovid

Dodaje da od soja korona virusa „eris“, koji je bio aktuelan prošlog leta, dosta je pacijenata pozitivno na kovid.

„Infekcija se sada više ne može pouzdano dokazati postojećim testovima, a retko ko radi PCR testiranje. Ja virus dokazujem analizom vrednosti spajk proteina u krvi nakon infekcije. Bilo da je čovek vakcinisan ili je preležao kovid, broj antitela u njegovom organizmu polako opada. Posle infekcije gornjih respiratornih organa, koja uključuje i kašalj, ukoliko je rezultat analize antitela u značajnom porastu, pouzdano znate da je u pitanju bio kovid i da se

ljudi, za razliku od onih koji su imali obične respiratorne infekcije, sporije oporavljaju. Takođe, sada je ređa pojava povišenog D – dimera, virus ređe zahvata pluća, a ako dođe do upale pluća, ona se bolje leči. Klinička slika kovida potpuno se promenila i postala deo naše stvarnosti“, opisuje Radosavljević.

Govoreći o longkovidu (dugom kovidu), ona kaže da je pravi longkovid posledica prvog i drugog talasa korone, do delta soja, koji su bili aktuelni tokom 2020. i 2021. godine.

„U pitanju su sistemske promene jer je virus napadao skoro sve sisteme organa. Imala sam dosta pacijenata u tom periodu. Danas tek počinju prvi naučni radovi o longkovidu, još nisu naučnici sigurni u vezi sa neurokovidom, kojeg karakterišu neurološki ispadi, da li su posledica te infekcije ili neka sistemska reakcija. Još se lome koplja u svetskoj literaturi. Ono što se tek sada ispoljava, a jako je važno, jeste da je većina ljudi savladala i savladava longkovid, kao i da još nije tačno utvrđeno kod nas i u svetu koliko njih i dalje živi sa teškim longkovidom. Nije ih mnogo, to je sigurno“, priča naša sagovornica.

Naglašava da je u pitanju njena klinička impresija, a kaže da se te osobe iz celog sveta okupljaju na društvenim mrežama, kao i da najproblematičnije posledice koje imaju su fibroza pluća, teško stanje kod koga se plemenito tkivo pluća zamenjuje ožiljnim, i neurokovid.

Fibroza je najteža posledica

„Ljudi sa fibrozom koja se razvila kao posledica upale pluća su rezistentni na terapiju, njihovo lečenje se pokušava biološkom terapijom u kliničkim centrima. Inače, dosta je i manipulacija kada je u pitanju pojam longkovid i postkovid. Jednostavno, najveći udar korone bio je 2020, 2021, do polovine 2022. godine. Sa pojavom omikron soja sve manje je prisutan longkovid. Omikron je „probudio“ mnoge alergije, pokazala je moja klinička praksa. Ipak, da u svakom zlu ima i nešto dobro, pokazuje činjenica da su zbog učestalog snimanja pluća tokom kovida otkrivene latentne tuberkuloze, tumori i kanceri u ranim fazama“, ocenjuje ona.

Kovid doneo nešto novo u medicini

Tatjana Radosavljević naglašava da je kovid doneo nešto potpuno novo u medicini i tu će se praviti razlika – pre kovida i nakon kovida.

„Čuveni D – dimer pre kovida je značio da tromb već postoji u organizmu, sada on označava poremećaj koagulacije koji može u jednom momentu da napravi tromb“, ističe naša sagovornica.

Zoran Radovanović, epidemiolog, objašnjavajući šta su longkovid i postkovid dodaje:

„Postojao je pokušaj da se pravi razlika između postkovida i dugog kovida. Postkovid bi obuhvatao raznovrsne simptome koji se razvlače još izvesno vreme nakon što je prestala akutna faza infekcije uzročnikom kovida. U fazi oporavka bolesnici se žale na malaksalost, umor, kratak dah, poteškoće u koncentraciji, bolove u celom telu... S druge strane, dugi kovid bi predstavljao teže i dugotrajnije stanje sa takvim i mnogim drugim simptomima i znacima. Sve češće se razlika ignoriše, pa se ta dva pojma izjednačuju“.

Preko 200 simptoma

Prema njegovim rečima, obično se, kao ilustracija složenosti problema, ističe da je opisano preko 200 simptoma i znakova ovog stanja.

„Sam kovid 19 je sistemska bolest koja zahvata manje ili više sve organe. U akutnoj fazi najupadljivije su smetnje sa strane disajnih organa, ali su najteže promene na krvnim sudovima. U dugom kovidu patološki proces se odlikuje novim zamascima oštećenja koja se ispoljavaju na organima za disanje (kratak dah, zaptivanje, osećaj nedostatka vazduha), srcu i krvnim sudovima (ubrzan puls, nepravilan ritam srčanog rada, oscilacije krvnog pritiska, povećana sklonost stvaranju tromba i embolijama), nervnom sistemu (glavobolje, vrtoglavice, naglupost, zaboravnost, znaci demencije), kao i opštim simptomima (malaksalost, iscrpljenost, sindrom hroničnog umora, bolovi u mišićima i zglobovima)“, opisuje taj stručnjak i dodaje da ne postoji univerzalno prihvaćena definicija postkovida, odnosno dugog kovida.

U praksi se simptomi ne povlače mesecima, pa čak i godinama

„Po jednoj od njih, to je sindrom koji se održava ili nastaje u roku od tri meseca posle akutne infekcije i traje bar dva meseca. Po čuvenim američkim Centrima za suzbijanje i sprečavanje bolesti (CDC), o dugom kovidu može da se govori ako simptomi opstaju bar mesec dana od početka bolesti. U praksi, simptomi se često ne povlače mesecima, pa čak ni godinama“, priča Radovanović.

Prema njegovim rečima, u Evropskom regionu Svetske zdravstvene organizacije, koji se proteže od Atlantika do Pacifika, dakle i van geografskih granica Evrope, obuhvatajući oko 750 miliona stanovnika, 36 miliona ih je dobilo dugi kovid tokom prve tri godine pandemije, što je skoro pet odsto ukupne populacije regiona.

Dužina života skraćena za dve godine

„Postoji procena da je zbog pandemije prosečna dužina života stanovnika planete skraćena za dve godine. Nisam video detaljan metodski pristup toj studiji, nisu mi poznati svi korišćeni pokazatelji, ali znam da nisu računati samo direktni ljudski gubici od kovida 19. Proračunom su obuhvaćeni i smrtni ishodi zbog kovida, dakle žrtve drugih bolesti umrle su jer im nije pružena odgovarajuća nega (zdravstveni radnici suzbijali su pandemiju), deca nevakcinisana iz istih razloga...“, kaže on.

Na pitanje da li je postkovid stanje koje će tek da nas pogodi u smislu da mogu da nastanu hronični zdravstveni problemi koje je virus uzrokovao stvarajući oštećenja na organima kroz koje je „prošao“, Radovanović kaže:

Postkovid složen i nepotpuno sagledan patološki proces

„Posledice se tek sagledavaju. Postkovid je složen i još nepotpuno sagledan patološki proces u kojem učestvuju sledeći mehanizmi: opstanak uzročnika u organizmu (obično nestaje posle 5-10 dana), hronična upala zbog lošeg funkcionisanja imunskog sistema, reaktivacija drugih virusa od ranije pritajenih u organizmu (herpes i drugi), izmena crevne flore (poremećena tzv. mikrobiota), oštećenje kapilara, autoimunski procesi, što znači da odbrambene snage organizma ne prepoznaju sopstvene ćelije, pa ih napadaju kao uljeze“.

Ova stručnjak pozvao je sve osobe koje imaju umor, aritmije, teškoće pri disanju, posle preležane infekcije, da se jave svojim lekarima.

„Svako sa takvom kliničkom slikom ne samo da bi trebalo da se javi lekaru, već ga muka tera da to i čini. Međutim, retko dobija odgovarajuću pomoć. Ni u svetu, ni kod nas zdravstvena služba se nije organizovala da prihvata, prepoznaje i leči, koliko je to moguće, ovakve pacijente. Njih često blisko okruženje i radna sredina, a nekada i lekari doživljavaju kao uobražene bolesnike“, ocenio je Radovanović.

ПОЛИТИКА

Više od 300 miliona dinara za medicinsku opremu u zdravstvenim ustanovama na području Beograda

Ministar državne uprave i lokalne samouprave Aleksandar Martinović i v.d. podsekretara u Sekretarijatu za zdravstvo Gradske uprave Grada Beograda Goran Marković potpisali su danas Ugovor o nabavci medicinske opreme sa pripadajućom infrastrukturom u devet zdravstvenih ustanova na teritoriji Grada Beograda.

Sredstva u iznosu od oko 320 miliona dinara koja su opredeljena za Grad Beograd namenjena su za nabavku opreme u domovima zdravlja Vračar, Surčin, Savski Venac, Zemun, Grocka, Stari Grad i Zvezdara, kao i za nabavku opreme u Kliničko bolničkom centru Zvezdara i Specijalnoj bolnici Sveti Sava, saopštio je Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave.

Ukazujući da je unapređenje zdravstvenog sistema jedan od prioriteta Vlade Srbije, Martinović je rekao da država kontinuirano izdvaja ogromna sredstva za sve nivoe zdravstvene zaštite u Srbiji, sa krajnjim ciljem obezbeđivanja boljih i stimulativnijih uslova za rad lekara i medicinskog osoblja i kvalitetnije usluge za pacijente.

On je dodao da je u toku nabavka medicinske opreme i za druge gradove i opštine širom zemlje, te da će država nastaviti sa ulaganjima u zdravstvo, jer ne postoji ništa važnije od života i zdravlja građana. Vlada Srbije, kao osnivač zdravstvenih ustanova u javnoj svojini, odlučila je da se izvrši hitna nabavka medicinske opreme sa pripadajućom infrastrukturom, a Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, kao nadležno za lokalnu samoupravu, zaduženo je za prenos sredstava jedinicama lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalaze zdravstvene ustanove koje će biti korisnice ove opreme, prenosi Tanjug.

Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave je krajem prošle i početkom ove godine potpisalo ugovore sa 20 jedinica lokalne samouprave za nabavku medicinske opreme sa pripadajućom infrastrukturom u ukupnoj vrednosti od oko 2,3 milijardi dinara.

Medicinska oprema - 10 magnetnih rezonanci, 12 mamografa i 15 ultrazvučnih aparata nabavljena je za potrebe zdravstvenih ustanova na teritoriji opština Kladovo, Negotin, Sokobanja, Babušnica, Petrovac na Mlavi, Kuršumlija, Vladičin Han i Knjaževac i gradova Beograd, Čačak, Kragujevac, Leskovac, Niš, Novi Pazar, Pirot, Prokuplje, Šabac, Užice, Valjevo i Zaječar.